

Restwater ook geschikt voor gebruik op golfbaan

Waterbank brengt vraag en aanbod op lokaal niveau bij elkaar

Golfbanen hebben behoefte aan water. In perioden van droogte en onttrekkingsverboden kan dit leiden tot watertekorten en dus een onderhoudsprobleem voor greenkeepers. Watermanagement wordt daarom steeds belangrijker. Het gebruik van zogenoemd restwater uit de directe omgeving kan een manier zijn om het waterverbruik op een golfbaan te verminderen. De Waterbank biedt een platform om vraag naar en aanbod van water bij elkaar te brengen.

Auteur: Wijnand Meijboom

Joost Brouwer houdt zich bij de Waterbank bezig met onderzoek en ontwikkeling. Op het laatste Golf & Groen Symposium heeft hij een presentatie gegeven over dit bedrijf en ook op het conGRAS van BSNC was hij aanwezig om uitleg te geven over de Waterbank. Brouwer: 'Ik heb gemerkt dat de golfwereld openstaat voor innovaties. De Waterbank ziet voor zichzelf een rol weggelegd in het delen van kennis over water en praktische oplossingen. De vraag rondom restwater moet centraal staan om coöperatief te kunnen handelen.' Hij adviseert greenkeepers en golfbaanmanagers om sowieso het gesprek aan te gaan met de burens van de baan om te ontdekken wat er speelt op het gebied van water. 'Uiteraard kunnen ze mij ook altijd bellen of mailen. Wij kunnen ook een waterscan uitvoeren en vervolgens een advies uitbrengen over de reststromen van water om waterverspilling tegen te gaan.' Dit is in essentie ook de missie van de Waterbank: water zo efficiënt mogelijk gebruiken, zodat er

voldoende drinkwater overblijft voor iedereen op deze wereld en het waterverbruik weer in balans komt. Het streven van de Waterbank is om dit jaar 100.000 kuub restwater opnieuw te gebruiken. De Waterbank is inmiddels uitgegroeid tot een zelfstandige bv (zie kader). Brouwer: 'Wij hebben nu een eigen identiteit en willen ons doorontwikkelen. De leden die zich bij ons aansluiten, betalen contributie en brengen hun expertise mee. We hebben daardoor een groot netwerk waarin we partijen samen kunnen brengen en praktijkvoorbeelden kunnen neerzetten waardoor nog meer partijen zich aansluiten.' Uiteindelijk moet de doorontwikkeling ook leiden tot een keurmerk voor het restwater. Ook moeten de praktijkvoorbeelden aantonen dat het voor de Waterbank om veel meer gaat dan het neerleggen van een bufferzak met water dat gebruikt kan worden bij tekorten. 'Er zijn veel meer operationele oplossingen om restwater te benutten. Steeds meer partijen die

Uiteindelijk moet de doorontwikkeling leiden tot een keurmerk voor restwater

dat kunnen, sluiten zich bij ons aan, verduidelijkt Brouwer. Ook de Golfalliantie wil lid worden van de vereniging die de bv aanstuurt.

Prise d'Eau

Dat veel greenkeepers bij de Waterbank nog steeds denken aan een bufferzak, is te verklaren door de pilot met zo'n bufferzak op Prise d'Eau. Na de start van de Waterbank zijn er namelijk diverse pilots uitgezet, waaronder in 2021 de bufferzak van 200 kuub op de Tilburgse golfbaan. De zak is destijds in één keer gevuld, maar tot nu toe nog niet gebruikt. Het idee was dat deze buffer uitkomst biedt tijdens extreme droogte en onttrekkingsverboden. 'Water voor later' noemen ze dit bij de Waterbank. Brouwer: 'Greenkeeper Jeroen Vingerhoets heeft op het punt gestaan om zijn sproeitank te vullen, maar het was toch niet nodig.' Bij een soortgelijke pilot op vliegbasis Eindhoven is wel met succes een beroep gedaan op water uit een bufferzak. Dit betekent overigens niet dat de Waterbank geen lessen heeft geleerd uit de proef op de golfbaan.

Voortouw

Bij de start van de Waterbank ging Brouwer op zoek naar bedrijven en organisaties die de gevolgen van langdurige droogte onderzochten. 'Ik heb veel rondgebeld en wilde ook weten wat er in de directe omgeving van ons bedrijf in Tilburg speelde. Via Google Maps

ontdekte ik de golfbaan; zo kwam ik in contact met greenkeeper Jeroen Vingerhoets en manager Johan Laurijssen. Zij hadden veel last van droogte en wilden ook graag het voortouw nemen om oplossingen te zoeken. De geplaatste bufferzak was vooral om te tonen welke mogelijkheden er zijn. De inhoud van 200 kuub is immers maar een fractie van het benodigde water op deze golfbaan.'

Kwaliteit

Dit laatste is tevens een van de lessen die uit deze pilot getrokken zijn. Brouwer: '200 kuub is gewoon te weinig. Je zult ook op andere manieren water moeten opslaan. De bufferzak is een manier, maar daarnaast zal ondergrondse opslag of opslag in vijvers nodig zijn.' Een andere les was dat de kwaliteit van het water in de bufferzak niet achteruitgaat tijdens de zomer. Sterker nog, bij Prise d'Eau bleek de pH-waarde van het water in de bufferzak zelfs verbeterd te zijn. Een andere belangrijke les en tevens noodzakelijke vervolgstap is dat er moet worden samengewerkt met partijen uit de buurt waar restwater te vinden is. 'Te denken valt aan het verzamelen van spoelwater of het opvangen van regenwater,' zegt Brouwer.

Lokale overheid

Om het gebruik van dit restwater op golfbanen mogelijk te maken, zal ook de lokale overheid bij deze gesprekken betrokken moeten worden.

Een waterbufferzak

Ontstaan van de Waterbank

De Waterbank is voortgekomen uit een samenwerking tussen waterschap De Dommel en het Tilburgse bedrijf MTD. Dit bedrijf is gespecialiseerd in de aanleg van tijdelijke waterinfrastructuur en is wereldwijd actief. Te denken valt aan toepassing op festivals en bij asielzoekerscentra, maar ook bij de Olympische Spelen en het WK voetbal.

Het bedrijf dankt zijn groei vooral aan de evenementensector. Tijdens de coronapandemie werd de blik verlegd naar andere segmenten en het gesprek aangegaan met de publieke sector. Zo ontstond de poot Flexwater, die onder andere infrastructuur leverde aan GGD-teststraten en tijdelijke ziekenhuizen. Istvan Koller van waterschap De Dommel had het idee om restwater uit te wisselen. Samen met Robbert de Boer van MTD is toen de Waterbank bedacht. Joost Brouwer, die een studie watermanagement aan de Hogeschool Rotterdam gevolgd heeft, is twee jaar geleden speciaal aangetrokken om deze Waterbank verder uit te bouwen. Nu is het een zelfstandige bv, aangestuurd door het bestuur van een coöperatieve vereniging.

De Waterbank wil de verbindende factor in dit proces zijn. 'Dit alles moet zo lokaal mogelijk worden opgezet. Wij willen voorkomen dat water getransporteerd moet worden, want dat leidt weer tot extra CO₂-uitstoot.' De Waterbank wil zeker niet de concurrentie aangaan met drink- en grondwater, want dat is in Nederland nog steeds erg goedkoop. 'Onze businesscase is vooral ons netwerk waarin we partijen samenbrengen die kijken of het allemaal financieel haalbaar is.'

Brouwer kreeg op zijn eerdergenoemde presentatie veel positieve reacties en heeft ook een goed contact met de golfbanen De Dommel en De Haenen en met banen in Zeeland, waar naast droogte ook verzilting een probleem vormt. 'Wij willen met al deze partijen graag verder bouwen aan de Waterbank en zo de balans in het waterverbruik terugbrengen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!